

Identificació de l'expedient

Resolució del procediment de tutela de drets núm. PT 23/2022, instat contra l'Institut Català de la Salut.

Antecedents

1. En data 07/03/2022 va tenir entrada a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, un escrit de la Sra. (...) (en endavant, la persona reclamant), pel qual formulava una reclamació per la presumpta desatenció del dret de supressió de les seves dades personals, que havia exercit prèviament davant l'Institut Català de la Salut (en endavant, ICS). La persona reclamant aportava un escrit de l'ICS de data 23/02/2022, en resposta a dues sol·licituds d'exercici del dret de supressió presentades davant l'ICS en data 10/02/2022 (núm. Registre entrada 0341/883/2022 i 0341/885/2022), mitjançant el qual li comunicaven el següent:

“Us informem que l'any 2021 vostè ja va presentar la mateixa sol·licitud de supressió de dades de la seva història clínica. El dia 8 d'octubre de 2021, número de registre de sortida 0341/962/2021, l'Àrea d'Atenció a la ciutadania del Centre Corporatiu de l'ICS us va enviar resposta a l'esmentada petició per correu postal, certificat i amb avís de recepció. El dia 4 de novembre de 2021, Correus ens va retornar la carta esmentada indicant que per absència de la titular en el moment del repartiment havien deixat avís (...) i que passat el termini la persona interessada no havia passat a recollir l'escrit. Finalment, us tornem a enviar, adjunta, la resposta que us vàrem enviar en dia 8 d'octubre de 2021.”

La reclamació també s'adjunta de la resposta que des de l'ICS van trametre a l'ara reclamant, en data 08/10/2021, en resposta a dues instàncies dels dies 20 i 27 de setembre de 2021 (núm. Registre 0341/3677/2021 i 0341/3758/2021) mitjançant la qual l'informaven que *“segons la normativa aplicable, existeix l'obligació de conservar la història clínica un mínim de cinc anys des de la data d'alta de cada procés assistencial. En aquest cas, no ens consta l'alta dels processos sobre els que es demana la supressió, per la qual cosa, i per motius assistencials, considerem que no es pot atendre la seva sol·licitud”*.

2. En data 18/03/2022, es va donar trasllat de la reclamació a l'ICS per tal que en el termini de 15 dies formulés les al·legacions que estimés pertinents.

3. L'ICS va formular al·legacions mitjançant escrit de data 28/03/2022, en el qual exposava, en síntesi, el següent:

- *“D'acord amb l'article 12.4 de la Llei 21/2000, de 29 de desembre, sobre els drets d'informació concernent a la salut i l'autonomia del pacient, i la documentació clínica, sense perjudici dels terminis de conservació que puguin derivar-se d'una altra normativa legal, s'estableix un període mínim de conservació de la documentació més rellevant de la història clínica, de quinze anys a comptar des de la data d'alta de cada procés assistencial. Per tant, i d'acord amb la normativa vigent, no es poden suprimir les dades de salut més rellevants fins que no hagin passat els 15 anys, des de la data d'altra d'aquests processos assistencials. (...) També s'ha de tenir present que d'acord amb la normativa aplicable, existeix l'obligació de conservar la història clínica un mínim de cinc anys des de la data d'alta de cada procés assistencial. En aquest cas, no consta a la història clínica de la interessada l'alta dels processos sobre els quals es demana la*

supressió, ni la interessada no va aportar cap informació sanitària que indiqués que els seus diagnòstics de salut mental estiguessin d'alta."

La resposta de l'entitat reclamada s'acompanyava de les sol·licituds d'exercici del dret de supressió que en data 10/02/2022, l'ara reclamant, va presentar davant l'ICS (número de registre 0341/883/2022 i número de registre 341/885/2022) i que tenien per objecte la supressió de les següents dades:

- Sol·licitud número de registre 0341/885/2021: *"La supressió de les següents dades personals penjades a la HC3 que es relacionen a continuació: F22 (2012) Trastorns delirants. F05 (2019) Deliri."*
- Sol·licitud número de registre 0341/883/2022: *"Demano a l'Institut Català de la Salut que esborrin aquestes dades personals errònies penjades a la meva història clínica compartida HC3. F22 (2012) Trastorns delirants. F05 (2019) deliri"*.

4. En data 29/03/2022 l'Autoritat va requerir a la persona reclamant que, en un termini de 10 dies, trametés la documentació conforme disposa de l'alta mèdica dels processos assistencials de salut mental de referència, amb l'avertiment que, de no respondre l'ofici, s'entendria que no se l'ha donat d'alta d'aquests processos. En data 01/04/2022 la persona reclamant va accedir a la notificació i, transcorregut amb escreix el termini atorgat, no ha presentat la documentació requerida per l'Autoritat.

5. En data 9/05/2022 la persona reclamant va presentar un escrit davant l'Autoritat que, en termes literals, disposa: *"torno a demanar que s'esborrin les dades personals referent a la meua salut mental a la història compartida de l'Institut Català de la Salut (...)"*.

Fonaments de Dret

1. És competent per resoldre aquest procediment la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, d'acord amb els articles 5.b) i 8.2.b) de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.

2. En relació amb els drets regulats als articles 15 a 22 de l'RGPD, entre els quals es troba el dret de supressió, els apartats 3 a 5 de l'article 12 de l'RGPD, estableixen el següent:

"3. El responsable del tratamiento facilitará al interesado información relativa a sus actuaciones sobre la base de una solicitud con arreglo a los artículos 15 a 22, y, en cualquier caso, en el plazo de un mes a partir de la recepción de a solicitud. Dicho plazo podrá prorrogarse otros dos meses en caso necesario, teniendo en cuenta la complejidad y el número de solicitudes. El responsable informará al interesado de cualquiera de dichas prórrogas en el plazo de un mes a partir de la recepción de la solicitud, indicando los motivos de la dilación. Cuando el interesado presente la solicitud por medios Electrónicos, la información se facilitará por medios electrónicos cuando sea posible, a menos que el interesado solicite que se facilite de otro modo.

4. Si el responsable del tratamiento no da curso a la solicitud del interesado, le informará sin dilación, y a más tardar transcurrido un mes de la recepción de la solicitud, de las razones de su no actuación y de la posibilidad de presentar una reclamación ante una autoridad de control y ejercitar acciones judiciales.

5. La información facilitada en virtud de los artículos 13 y 14 así como toda comunicación y cualquier actuación realizada en virtud de los artículos 15 a 22 y 34 serán a título gratuito. Cuando las solicitudes sean manifiestamente infundadas o excesiva, especialmente debido a su carácter repetitivo, el responsable podrá: a) cobrar un canon razonable en función de los costes administrativos afrontados para facilitar la información o la comunicación o realizar la actuación solicitada, o b) negarse a actuar respecto de la solicitud.

El responsable del tratamiento soportará la carga de demostrar el carácter manifiestamente infundado o excesivo de la solicitud. (...)

Pel que fa concretament al dret de supressió, l'article 17 del Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes (en endavant, l'RGPD), preveu que (la negreta és nostra):

“1. El interesado tendrá derecho a obtener sin dilación indebida del responsable del tratamiento la supresión de los datos personales que le conciernan, el cual estará obligado a suprimir sin dilación indebida los datos personales cuando concorra alguna de las circunstancias siguientes:

- a) los datos personales ya no sean necesarios en relación con los fines para los que fueron recogidos o tratados de otro modo;*
- b) el interesado retire el consentimiento en que se basa el tratamiento de conformidad con el artículo 6, apartado 1, letra a), o el artículo 9, apartado 2, letra a), y este no se base en otro fundamento jurídico;*
- c) el interesado se oponga al tratamiento con arreglo al artículo 21, apartado 1, y no prevalezcan otros motivos legítimos para el tratamiento, o el interesado se oponga al tratamiento con arreglo al artículo 21, apartado 2;*
- d) los datos personales hayan sido tratados ilícitamente;*
- e) los datos personales deban suprimirse para el cumplimiento de una obligación legal establecida en el Derecho de la Unión o de los Estados miembros que se aplique al responsable del tratamiento;*
- f) los datos personales se hayan obtenido en relación con la oferta de servicios de la sociedad de la información mencionados en el artículo 8, apartado 1.*

2. Los apartados 1 y 2 no se aplicarán cuando el tratamiento sea necesario:

- a) Para ejercer el derecho a la libertad de expresión e información;*
- b) Para el cumplimiento de una obligación legal que requiera el tratamiento de datos impuesta por el Derecho de la Unión o de los Estados miembros que se aplique al responsable del tratamiento, o para el cumplimiento de una misión realizada en interés público o en el ejercicio de poderes públicos conferidos al responsable;*
- c) Por razones de interés público en el ámbito de la salud pública de conformidad con el artículo 9, apartado 2, letras h) e i), y apartado 3;***
- d) Con fines de archivo en interés público, fines de investigación científica o histórica o fines estadísticos, de conformidad con el artículo 89, apartado 1, en la medida en que el derecho indicado en el apartado 1 pudiera hacer*

imposible u obstaculizar gravemente el logro de los objetivos de dicho tratamiento, o

e) Para la formulación, el ejercicio o la defensa de reclamaciones.

Per la seva banda, l'article 15.1 de la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals (en endavant, LOPDGDD), determina que "El derecho de supresión se ejercerá de acuerdo con lo establecido en el artículo 17 del Reglamento (UE) 2016/679".

Sobre el tractament de categories especials de dades personals, com són les dades de salut objecte de la present reclamació, l'article 9 RGPD disposa el següent:

- 1. Quedan prohibidos el tratamiento de datos personales que revelen el origen étnico o racial, las opiniones políticas, las convicciones religiosas o filosóficas, o la afiliación sindical, y el tratamiento de datos genéticos, datos biométricos dirigidos a identificar de manera unívoca a una persona física, datos relativos a la salud o datos relativos a la vida sexual o la orientación sexual de una persona física.*
- 2. El apartado 1 no será de aplicación cuando concurra una de las circunstancias siguientes:*

(...)

h) el tratamiento es necesario para fines de medicina preventiva o laboral, evaluación de la capacidad laboral del trabajador, diagnóstico médico, prestación de asistencia o tratamiento de tipo sanitario o social, o gestión de los sistemas y servicios de asistencia sanitaria y social, sobre la base del Derecho de la Unión o de los Estados miembros o en virtud de un contrato con un profesional sanitario y sin perjuicio de las condiciones y garantías contempladas en el apartado 3;

3. Los datos personales a que se refiere el apartado 1 podrán tratarse a los fines citados en el apartado 2, letra h), cuando su tratamiento sea realizado por un profesional sujeto a la obligación de secreto profesional, o bajo su responsabilidad, de acuerdo con el Derecho de la Unión o de los Estados miembros o con las normas establecidas por los organismos nacionales competentes, o por cualquier otra persona sujeta también a la obligación de secreto de acuerdo con el Derecho de la Unión o de los Estados miembros o de las normas establecidas por los organismos nacionales competentes.

4. Los Estados miembros podrán mantener o introducir condiciones adicionales, inclusive limitaciones, con respecto al tratamiento de datos genéticos, datos biométricos o datos relativos a la salud.

D'altra banda, la legislació sanitària aplicable al cas, en concret, l'article 12.4 de la Llei 21/2000, del 29 de desembre, sobre els drets d'informació concernent la salut i l'autonomia del pacient, i la documentació clínica, en la seva redacció donada per la Llei 16/2010, del 3 de juny, de modificació de la Llei 21/2000, del 29 de desembre, sobre els drets d'informació concernent la salut i l'autonomia del pacient, i la documentació clínica, estableix, pel que aquí interessa:

“4. De la història clínica s’ha de conservar, juntament amb les dades d’identificació de cada pacient, com a mínim durant quinze anys des de la data d’alta de cada procés assistencial, la documentació següent:

- a) Els fulls de consentiment informat.*
- b) Els informes d’alta.*
- c) Els informes quirúrgics i el registre de part.*
- d) Les dades relatives a l’anestèsia.*
- e) Els informes d’exploracions complementàries.*
- f) Els informes de necròpsia.*
- g) Els informes d’anatomia patològica.*

5. Els processos de digitalització de la història clínica que es duuguin a terme han de facilitar l’accés a la història clínica des de qualsevol punt del Sistema Nacional de Salut. A aquest efecte, s’han d’establir els mecanismes per a fer possible, per mitjà de la targeta sanitària individual, la vinculació entre les històries clíniques que cada pacient tingui en els organismes, centres i serveis del Sistema Nacional de Salut, i que permetin l’accés dels professionals sanitaris a la informació clínica, i l’intercanvi de la dita informació entre els dispositius assistencials de les comunitats autònomes, de conformitat amb les disposicions sobre protecció de dades de caràcter personal.

6. La documentació que integra la història clínica no esmentada per l’apartat 4 es pot destruir un cop hagin transcorregut cinc anys des de la data d’alta de cada procés assistencial.

7. No obstant el que estableixen els apartats 4 i 6, s’ha de conservar d’acord amb els criteris que estableix la comissió tècnica en matèria de documentació clínica, a què fa referència la disposició final primera, la documentació que sigui rellevant a efectes assistencials, que ha d’incorporar el document de voluntats anticipades, i la documentació que sigui rellevant, especialment, a efectes epidemiològics, de recerca o d’organització i funcionament del Sistema Nacional de Salut. En el tractament d’aquesta documentació s’ha d’evitar identificar les persones afectades, llevat que l’anonimat sigui incompatible amb les finalitats perseguides o que els pacients hi hagin donat el consentiment previ, d’acord amb la normativa vigent en matèria de protecció de dades de caràcter personal. La documentació clínica també s’ha de conservar a efectes judicials, de conformitat amb la normativa vigent.

8. La decisió de conservar la història clínica, en termes establerts per l’apartat 7, correspon a la direcció mèdica del centre sanitari, a proposta del facultatiu o facultativa, amb l’informe previ de la unitat encarregada de la gestió de la història clínica en cada centre. Aquesta decisió correspon als mateixos facultatius quan desenvolupin llur activitat de manera individual.

3. Exposat el marc normatiu aplicable, a continuació escau analitzar el fons de la reclamació, és a dir, si d’acord amb els preceptes transcrits al fonament de dret 2n procedeix, en aquest cas, suprimir les dades en els termes que ho sol·licità la persona reclamant.

En concret, la persona reclamant demanava la supressió de les dades mèdiques que consten a la seva història clínica compartida, relatives al diagnòstic “F22 (2012) Trastorns delirants i F05 (2019) Delir” i fonamentava la reclamació en el fet que l’ICS no hauria suprimit les dades de referència.

Per la seva banda, l'ICS va argumentar que l'ara reclamant no havia obtingut l'alta mèdica dels processos assistencials en relació amb els quals demanava la supressió de les seves dades. Al respecte, assenyalava que, d'acord amb l'articulat de la Llei 21/2000, de 29 de desembre, existeix l'obligació de conservar la història clínica un mínim de cinc anys, des de la data d'alta de cada procés assistencial, motiu pel qual, a criteri de l'entitat reclamada, no procedia suprimir les dades de referència.

Vistes les al·legacions de l'ICS, en el marc d'aquest procediment de reclamació, l'Autoritat va requerir a la persona reclamant perquè, en un termini de deu dies, aportés la documentació conforme disposava de l'alta mèdica dels processos assistencials de salut mental de referència, amb l'avertiment que, en cas de no respondre, s'entendria que no disposa de l'alta mèdica. Transcorregut el termini esmentat, la persona reclamant no ha presentat la documentació requerida, ni ha presentat al·legacions que argumentin cap circumstància que impedeixi la presentació d'aquesta documentació a l'Autoritat.

Al respecte, escau assenyalar que, l'article 12.4 de la Llei 21/2000, de 29 de desembre, estableix que, com a mínim, la documentació més rellevant de la història clínica s'ha de preservar durant quinze anys, a comptar des de la data d'alta de cada procés assistencial. Així mateix, l'apartat cinquè de l'article 12 de la mateixa Llei preveu que, en relació amb la documentació que integra la història clínica i que no s'esmenta a l'apartat quart de l'article, el període de conservació es limita a cinc anys, a comptar des de la data d'alta cada procés assistencial.

En efecte, la legislació sanitària transcrita fixa els terminis de conservació de la documentació integrada a la història clínica del pacient, en 5 o 15 anys, en funció de la tipologia de document de que es tracti, sense preveure'n la seva supressió, quan no es disposa l'alta mèdica.

Al seu torn, l'article 17.2 c) de l'RGPD preveu que, constitueix una excepció a l'obligació del responsable del tractament de suprimir les dades personals de la persona interessada "*les raons d'interès públic, en l'àmbit de la salut pública de conformitat amb l'article 9, apartat 2, lletres h) i), i apartat 3*". En aquest sentit, i per al cas que aquí ens ocupa, l'article 9.2 h) RGPD es refereix, entre d'altres supòsits, als tractaments de dades personals necessaris per a finalitats de diagnòstic mèdic, de prestació d'assistència o de tractament de tipus sanitari o social, o de gestió dels sistemes i els serveis d'assistència sanitària i social.

De l'exposat s'infereix que, constitueix requisit indispensable per procedir a la supressió de dades de la història clínica, que la persona interessada hagi estat donada d'alta dels processos assistencials respecte els quals exerceix aquest dret. I atès que en el present cas, no ha quedat acreditat que la reclamant disposi de la referida alta mèdica, procedeix desestimar la reclamació.

Per tot això, resolc:

1. Desestimar la reclamació de tutela formulada contra l'Institut Català de la Salut.
2. Notificar aquesta resolució a l'ICS i a la persona reclamant.

3. Ordenar la publicació de la resolució al web de l'Autoritat (apdcat.gencat.cat), de conformitat amb l'article 17 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre.

Contra aquesta resolució, que posa fi a la via administrativa d'acord amb els articles 26.2 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades i 14.3 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, les parts interessades poden interposar, amb caràcter potestatiu, recurs de reposició davant la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, en el termini d'un mes a comptar de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb el que preveu l'article 123 i següents de l'LPAC o bé interposar directament recurs contenciós administratiu davant els jutjats contenciosos administratius de Barcelona, en el termini de dos mesos a comptar de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb els articles 8, 14 i 46 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Igualment, les parts interessades poden interposar qualsevol altre recurs que considerin convenient per a la defensa dels seus interessos.

La directora,